LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
Teisės akto projektas
2026-11-23 Nr. TAP-26-1403(2)
TAIS Nr. 26-13312(3)

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO PAPILDYMO 564[1] STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-1489

2026 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir atsižvelgdama į 2026 m. rugsėjo 15 d. sprendimą (protokolas Nr. SPP-178), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 564[1] straipsniu įstatymo projektui Nr. XVP-1489 (toliau – Projektas), tačiau pateikti pastabas bei pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo priemonių tobulinimo:

1. Projektu siekiama Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse (toliau – ANK) nustatyti bendrąsias administracinių nusižengimų teisenos terminų skaičiavimo taisykles. Tokiam teisiniam reguliavimui pritartina.

Atsižvelgiant į tai, kad administracinių nusižengimų teisenoje bendrosios terminų skaičiavimo taisyklės šiuo metu ANK nėra nustatytos, o teismų praktikoje sprendžiant šiuos klausimus pagal teisės analogiją taikomos Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 100 straipsnio nuostatos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. birželio 4 d. nutartis byloje Nr. 2AT-29-697/2020), taip pat atsižvelgiant į administracinių nusižengimų teisenos pobūdį, siekiant užtikrinti teisinį aiškumą ir nuoseklumą, tikslinga bendrąsias administracinių nusižengimų teisenos terminų skaičiavimo taisykles nustatyti iš esmės pagal BPK 100 straipsnyje įtvirtintą reguliavimo modelį, jį pritaikant administracinių nusižengimų teisenos ypatumams.

2. Projektu siūlomo ANK 564[1] straipsnio 5 dalies pirmajame sakinyje nustatoma, kad procesinis veiksmas, kuriam atlikti nustatytas terminas, atliekamas iki paskutinės termino dienos 24 valandos. Ši nuostata perteklinė, nes dienomis skaičiuojamo termino pabaiga jau nustatyta ANK 564[1] straipsnio 2 dalyje.

Taisyklė, kad tais atvejais, kai procesinis veiksmas turi būti atliekamas administracinio nusižengimo bylą ne teismo tvarka nagrinėjančioje institucijoje ar teisme, terminas pasibaigia nustatytu darbo pabaigos metu, yra dienomis skaičiuojamo termino pabaigos taisyklės dalis. Todėl ji turėtų būti dėstoma ANK 564[1] straipsnio 2 dalyje. Analogiškai reglamentuota ir BPK 100 straipsnio 2 dalyje.

Atsižvelgiant į tai, siūlytina Projektu siūlomo ANK 564[1] straipsnio 5 dalies atsisakyti, o jos antrąjį sakinį perkelti į šio straipsnio 2 dalį. Be to, siūlytume papildyti šią teisės normą ir atveju, kai procesinis veiksmas turi būti atliekamas pas administracinio nusižengimo tyrimą atliekantį pareigūną.

3. Atsisakytina Projektu siūlomo ANK 564[1] straipsnio 4 dalies pirmo sakinio. ANK 564[1] straipsnio 4 dalies pirmame sakinyje siūloma nustatyti, kad oficialios šventės ir ne darbo dienos (šeštadieniai ir sekmadieniai) įskaitomos į terminą. Ši nuostata nėra būtina, nes visi ANK procesiniai terminai dienomis nustatomi aiškiai juos apibrėžiant kaip skaičiuojamus kalendorinėmis dienomis arba darbo dienomis. Pavyzdžiui, ANK nustato 20 kalendorinių dienų terminą apeliaciniam skundui

paduoti ir 7 kalendorinių dienų terminą administracinių nusižengimų teisenos užtikrinimo prievartos priemonėms apskųsti, o kai kurių procesinių veiksmų atlikimo ir bylų nagrinėjimo terminai nustatomi darbo dienomis (pvz., ANK 33 straipsnio 1 dalies 4 punktas, 600 straipsnio 2 dalis ir kt.).

4. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu siekiama nustatyti bendrąsias administracinių nusižengimų teisenos terminų skaičiavimo taisykles, tikslinga reglamentuoti ir procesinių terminų laikymąsi tais atvejais, kai procesiniai dokumentai siunčiami paštu. ANK numato galimybę procesinius dokumentus pateikti pašto siunta (pvz., ANK 622 straipsnio 2 dalis, 646 straipsnio 1 dalis), tačiau nenustato, kada toks dokumentas laikomas pateiktu nepraleidus procesinio termino. Atsižvelgiant į tai, tikslinga ANK 564[1] straipsnyje nustatyti, kad terminas nelaikomas praleistu, jeigu skundas ar kitoks procesinis dokumentas iki termino pabaigos įteiktas paštui. Tokia taisyklė atitiktų BPK 101 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminų laikymosi reguliavimą.

5. Atsižvelgiant į pirmiau išdėstytus pasiūlymus, siekiant, kad bendrosios administracinių nusižengimų teisenos terminų skaičiavimo taisyklės būtų nuoseklios tarpusavyje ir iš esmės atitiktų BPK 100 straipsnyje nustatytą reguliavimo modelį, siūlytina Projektu siūlomą ANK 564[1] straipsnį išdėstyti taip:

„**564[1] straipsnis. Administracinių nusižengimų teisenos terminų skaičiavimas ir laikymasis**

1. Administracinių nusižengimų teisenos terminai skaičiuojami valandomis, dienomis ir mėnesiais. Skaičiuojant terminus, neįskaitoma valanda ir diena, kuria prasideda terminas.

2. Dienomis skaičiuojamas terminas pasibaigia paskutinės dienos dvidešimt ketvirtą valandą. Jeigu procesinis veiksmas turi būti atliekamas pas administracinio nusižengimo tyrimą atliekantį pareigūną, administracinio nusižengimo bylą ne teismo tvarka nagrinėjančioje institucijoje ar teisme, terminas pasibaigia nustatytu atitinkamos institucijos ar pareigūno darbo pabaigos metu.

3. Mėnesiais skaičiuojamas terminas pasibaigia atitinkamą termino paskutinio mėnesio dieną. Jeigu paskutinis mėnuo atitinkamos dienos neturi, terminas pasibaigia paskutinę to mėnesio dieną.

4. Jeigu terminas pasibaigia ne darbo dieną, paskutine termino diena laikoma pirmoji po jos einanti darbo diena.

5. Terminas nelaikomas praleistu, jeigu skundas ar kitoks procesinis dokumentas iki termino pabaigos įteiktas paštui.“

6. ANK 596 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad tam tikrais atvejais asmenys, be pateisinamos priežasties neatvykę pagal šaukimą į administracinio nusižengimo tyrimo ar bylos nagrinėjimo vietą, gali būti atvesdinami, o šio straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad asmenį atvesdina policija. Tačiau šiame straipsnyje nenustatyta maksimali atvesdinimo trukmė ir nenustatyta, nuo kurio momento ji skaičiuojama.

Atsižvelgiant į tai, kad atvesdinimas yra prievartos procesinė priemonė, kurios taikymo metu faktiškai ribojama asmens laisvė, tikslinga įstatyme aiškiai nustatyti tokio ribojimo trukmę ir jos skaičiavimo pradžios momentą. Atvesdinimo teisinis reguliavimas šiuo aspektu taip pat turėtų būti nuoseklus su BPK 142 straipsnio 4 dalyje nustatytu reguliavimu, pagal kurį atvesdinamas asmuo turi būti pristatytas į atvesdinimo vietą per įmanomai trumpiausią laiką, bet ne vėliau kaip per penkias valandas, o atvesdinimo laikas skaičiuojamas nuo faktinio asmens laisvės apribojimo pradžios momento.

Atsižvelgiant į tai, siūlytina Projektu pakeisti ANK 596 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Asmenį atvesdina policija administracinį nusižengimą tiriančio pareigūno ar ne teismo tvarka nagrinėjančios institucijos (pareigūno) prašymu ar teismo nutartimi. Atvesdinamas asmuo turi būti pristatytas į atvesdinimo vietą per įmanomai trumpiausią laiką, bet ne vėliau kaip per penkias

valandas. Atvesdinimo laikas skaičiuojamas nuo faktinio asmens laisvės apribojimo pradžios momento.“

7. ANK 606 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad asmuo gali būti laikomas sveikatos priežiūros įstaigoje iki ekspertizės akto pateikimo teismui, bet ne ilgiau negu 2 paras, tačiau nėra aiškiai nustatyta, nuo kurio momento skaičiuojamas šis terminas.

Atsižvelgiant į tai, kad stacionarinė teismo psichiatrijos ekspertizė yra išimtinio pobūdžio priemonė (*ultima ratio*), susijusi su intervencija į asmens privatų gyvenimą ir ypatingu asmens laisvių suvaržymu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. birželio 16 d. nutartis byloje Nr. e3K-3-319-1075/2021), asmens laikymo sveikatos priežiūros įstaigoje teismo psichiatrijos ekspertizei atlikti trukmė ir jos pradžios momentas turi būti įstatyme apibrėžti aiškiai ir tiksliai. Kadangi šis terminas susijęs su konkrečios procesinės prievartos priemonės taikymu, tikslinga jo skaičiavimo pradžios momentą nustatyti pačiame ANK 606 straipsnyje. Pažymėtina, kad ANK 606 straipsnio 1 dalyje jau nustatytas aiškus maksimalus dviejų parų (48 val.) asmens laikymo sveikatos priežiūros įstaigoje terminas.

Atsižvelgiant į tai, siūlytina Projektu pakeisti ANK 606 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Jeigu nagrinėjant administracinio nusižengimo bylą teisme prireikia administracinėn atsakomybėn traukiamam asmeniui daryti teismo psichiatrijos ekspertizę, administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo teismo nutartimi gali būti atiduotas į sveikatos priežiūros įstaigą. Kai teismo psichiatrijos ekspertizės prireikia atliekant administracinio nusižengimo tyrimą ar nagrinėjant bylą ne teismo tvarka, pareigūnas kreipiasi į apylinkės teismą dėl teismo psichiatrijos ekspertizės atlikimo. Asmuo gali būti laikomas sveikatos priežiūros įstaigoje iki ekspertizės akto pateikimo teismui, bet ne ilgiau negu dvi paras nuo faktinio asmens atidavimo į sveikatos priežiūros įstaigą momento. Pasibaigus šiam terminui, asmuo turi būti nedelsiant išleistas iš sveikatos priežiūros įstaigos, jeigu nėra kito įstatyme nustatyto pagrindo jį joje laikyti.“

Ministras Pirmininkas

Teisingumo ministras